

מבעד למסוה

(שעורים בהסתכלות)

ובכן דסל סדור
פסח כהלכתו |
זכינו, ביוך ה',
לסדר אורו דפעם
בשלום ובשלוה
וקדשני עליו באמת :

טועדים ל שמתה, כי איטתי ישמת יהודי ?
כשאין מנין אורו ועובר עליו דג הרוחנו
בירושלים עיה' קנלא פיעות בלא זכה פסח ובלא
גקיסת אצבע אפילו כניו נטן. ולכבוד הרנל
של המ, קייטנו השמא כרבעי טעות הנוסת
אורחים-ידיהם מכל דמינים לעירנו, וזכות זה
היינו פטורים מכצות בקורחולים והלויה-המת
בבית-ההולים, ידס' כלפני שנתיים ...

ומיזב שמדה רצהו בלילה-סדר, לאהר
כום שלישיית או חמישיית—איני זוכר בדיוק |
— וגברתי בכל העיר, וכמהוא טמיר ונעלם
הצטתי מבעד לחרכים להוך ביוו של הדב קוק
בשעה, עשר מכות, כשהיה יזרק מן דיון
באצבעו להוך הצלחת, ובשעה מעשה הסביר ע"י

סתורנמן לשני אורחיו וגדולים : המושל
שינו וחברו, פי ר' יהודה היה נוהן בידם
סמנ : דצ' ער'ש, באח"כ, ועי' הרחמי, כי
נשום העיקר—שכו ח... ובנל ה'אמת מא"י
כמיסס חט' את פנקסו ורשע לפניו
לזרון...

אחר הוננבתי מאחורי אלירי הנבא
וכשנפתחה לפניו הדלת, כנהוג עמדו רגלנו
ביחוב הדכאים, וראיתי לפני סדר ככל
חוקה ומשפט. שני מנינים מבני שם ויפת
היו כסיבין אל השליין כשצעה ומרור מונחים
לפניהם, שאלתי : אבי' מה נשהנה ?
ובעלה-רביית מרטח באצבעה על הרב דמסדר
ואמרת : צוררי ולא עילתה בי. ואחר שלחך
עורך כדיון, הם סככים כלים ביכתה-כזן
ואזאים בקול : איך, חסדה' טובה עד, מבקש
לחם...

***

חמול בבקר גרהקתי, כדרכי, בין הקהל
כדי ל-סדר מן הרבי' שלנו לפני נסעתי
לגדינה-הרים.
באנה השמינית בבקר בדיוק יגיע כטייגית
עם הישר-דוכנא שלי, עם נושא-כלי, שלישי
ווצר משרתיו, ולאחר שננו לפניו הכלי-זמר

את התימני-אדמל-הוא עשה את היקפיה
מסביב לחילות שצמרו כחזים בשתי שירות
לפני ביה-הדאר ועשו נענועים ברולבם ובאתרונים
עפ"י קבלת האר"י ז"ל פ'אים נשפנו יריות
התוחה שיטילו אימה-מלכות מסש על כל
הקהל, והרבי' שינו עם זנתו שהח עבר'
לפני כל הנכבדים, דכזנים והלויים וראשי הכפית
למיניהם, והקול-קול-יעקב : להתראות ! שלום !
וחידים-ידי-עשי : Good by ! ואחינו ישמעאל
שדו בכל בידו הרבי', על לב, ועל פצחו
כנהוג : "טעם-אלאמ"...

ואני לא חכתי לכבודים, כדרך הנכבדים
עלנו, הבקעתי לי דרך בין הקהל וכל דכ"י
זמר ישר אל הרבי' נתתי לו חקיעה-כף
כרבעי נכנסתי עמו בשדה כמנינו גבראין
יהודאין ויגב עשיתי לו, ראיון' קצר על רגל
אחת, ושתחתי בזה הלשן : ביוך אתה בצאריך,
רבי' ומה טבח ביוך אתה בבואך ?.. וענה
לי בחוץ-קל וסלי-הין על דל שפתוחיו החיות
קצה : צי' לי מאד כי לא אובל להרפלל
עמכם פה נזאן מן-יהודה, כפי מקודו של
היב קיק מלפני הפסת, ואזים מקוח הנני
לשוב אי"ה אל, החדר' כדי לקרא לפניכם את

ה-ספירה שלי : "נחמן, נחמי, עמי' !", והפעם
בטזמם אחרים וחדשים לגמרי... כי ולא
קנתי לי כפטיד' ב"ה בא"י כידוע...
— ואולם, עניתי לו, אל נא ישבח למען-
השם את הברכה : על כסאו לא ישוב זה,
ואפילו — לווד מילנר !..

ולאחר שביכתי אותו בשמי ובשם כל
הלמדי בדרך צלחה ופרשתי בניני בשלום ר'
חיים המי-אדרסא שלנו, ובשלום המחזנים מר
בלסור בעל-הפומק ורי דויד המכונה
לודי'נ'ורג ניש אומרים כי גז הוא מזיע
היהודים כמילין שנצר וחבריהם ובקריב נובה
אי"ה למאמר איך בנידן זה ב'דאריהום'...
— קרא פחאב החון בלשינו והכלי-זמר עמו
ונגנו ססיק אחרון משי-המעלות, הריסר
סדיוטים וקיסו את והטכנית על ססידם
וסביבם נשערה מאד...

וכל הקהל עמד והרפלל לכבוד הנופצים
שלנו הפלח : "ישחבה שמך" ; שכנינו אומרים
ב"חש : "שמחים בצאוט", ואנו עונים אחריהם
בקול : "וששים בכואם"...

***

והאמת אניד לכם, רכותי, כי מקנא אני

בדם שנמצו קצת, וחשק גדול נהעויר גז בי
לעשות נסיעה עם רסל-ניה שלי לחול — לא
ללונדין אף לא לגניאה חלילה—מחסת שאני,
לא עליכם, כמו שאומרים פה קצת, רסדוני
בהסחים וסכניני באשי-שית' כי חולה
אני, לא מארבה חלילה, איא פשט פחטצות
ומה-חרעמול-ך' של פסת, ואולי מסני רב שמדות
של דנשפים והקונצרים כמסך כל השכוע.

איני יודע מה דזיק לי הפעם : אם
הסדר' השני שערכנו במלון אמדורסקי לבוד
דס'סרת מרים הרי שיתלמה, כנראה, מרב
הפעלות לכחב רומן שלא מחינו בארץ
בביתו של מר קלודסקי בר'ס ? או אולי פעל
עלי הרקיד'ל השמח שעשינו עם החן
כויננשטין כנשף פירדהו ? ואולי דוקא השיר
"אלי-ציון" של חשעה-כאב שזכינו לשמש
בחדה-פסח בקינציט השולש והיסה בתואס-הין
ציון' שלנו ?

ואולם, איך שיהיה הדב', לאחר שנמצו
הרבי' לזכר-מה ובקרוב יפע אחריו גם המושל,
אינני יכול, כמובן להשאיר את, החדר' לבר'
ובלא השניה, והעיקר—שיש עוד סנה אחת
קטנה המעכבת את נסיעתי—הוצאות הדרך..

בדאי, לו הייתי פרסקידים העליונים שלנו, לא הייתי רואה כלל לדברייקסות כגון הוצאות דרך אמילו לקליפירניה או לו הייתי לכרפ"ח רב, סורחי, הייתי זוכה גם אני להיות סיכנונסע Commis-voyageur של הדסהדרות העולמית שלנו ועושה גם אני נסיעות דוקא Cabine de luxe. ולא הייתי מהספר כלל וגלל...

***

ומה שלא יעשה השכל, יעשה דזמן הורנוני מיום 19 טרין... ארבעה פרטיכילים ארוכים מבנידודנו נהפרסמו בזמן הזה, וכדי לזכות את הרבים הנני מוסיף לכם בזה רבותי רק את הצצית הישיבות שלמדו ודרשו בן רבותיהם וזקניו בח' אירול, עוד לפני ימיס' וראיס', בישיבת ר' מאיר בעל-הנס, במערה-המסלה ובשלש עריהחוף...

ביחש ישיבות אלו, ישנו ולמדו כמאה חמש-שליחייצבור שלהם, ושמותיהם ומקיפיהם וכל חטאיהם הלא הם כתובים במסגרי הזכרונות הרם.

כלם טענים ואומרים כי ר' משה קורטא ודגדיו שנסעו לכרכי-הים לא הצליחו בשליחותם,

והולכים על דרך הפשוט, וע"כ תבה ונהחכמה, ואין דרך אחרת לבטל את הענין של בל-סור, אלא ע"י חברת "ידובכל" שתעבד במשך 4-5 חדשים בכל פנוח החדר, אך לא בנפש, כדי שלא להרניז את דבריו בארופה, אלא ברכוש, ורפלתם ישירו: אידך, אשינ, אחלק שלל בטברית, ובשאר המקומות בארץ. לפי דבריהם, אין ה"פיר" שלנו מה אלא בהנדה, ואין לנו כדורים" אלא במה... ולמיתש לא סיבעי!

גם הקצינים של עשרת-השננים הנפיתו כנראה להגיע לאקום המעשה ב"פה שעה אחת אחר-כך, ואין לערער דם אומרים, אחרי מעשי ביחדיו של ידו בכל" ולא כלום! — ומעשי הפולנים יוכיחו! ויש שמשליגים ואומרים כי ה"ברה" אימית לקעקע את כל הברת של ה"דר", ובהניע הפרטיכילים לאמריקה, ביכו עליהם, שהחינו והניענו לזמן דזה, וארים—חיישינו לבלקי... ואולי הם בנידודם של הפרטיכילים, זקניציון?...

***

בחול-המועד פסח ישבתי לי בזמן שלא יום ולא לילה, ודפדפתי קצת בקטלוג שקניתי

בשלושה גרוש בתצרוכת טנדל דוד. והנה נפל פחאם סנפי על סודעה שחורה שגדבקה כמסוה על פני הצמיד 14, בענין השוקילדה של נסעלה בחלב, וזכרתי את דברי החכם מיל אדם שאמר: גכנסו מים יצא סוד, ולא היו ונצים מוצטם והמדעה הרטבה כאלו ביד לוקחה, סמש כמחשף" היוני שבראינע, ציין, ולגוד עיני הופיע מאמר שלא באנגלית:

התערוכה שואפת ליוכיה כי בעלי התוצרת בא"י יודעים ליצר אך ורק עס"י, דשמה של ימי חרת וכשנים קדמוניות (from the immemorial) ולא הלילה ע"י ככינות-המערב ובלאכת מחשבת—הפלין של יר" ולא הפלין של ראש... איצנו דקדושה צריכה להשאר ארץ הקלאית וכל גדולתה בשלש הדתות... אך לא הלילה בשטית התעשיה החדישות של המערב (No Western Industrialism).

א"א בקי כ"כ בטיני התערוכות ואולם לאחר שציינתי קצת בקטלוג, ראיתי את השער היפה והמצוייר של סלניק שנרפס לא ביד, אלא במזונות ה"ג'סיקה" שהביא מן מהמערב; גם שלשים עמודי-המודעות שהכניסו אולי יותר

מכל התערוכה עצמה מכריזים אך ורק על סחורות המערב, וכיחוד על התעשיה החדישת שלנו במזונות-איי וסא... כנראה, שועדה-התערוכה-החליטה לעשות את א"י לבית-נכחות אחר, ואולם חושבני כי ה"אנטיקה" הכי מצוינה שבמזויאום דזה היא—הועדה עצמה...

***

השעה מי יודע? — השעה אני יודע: השעה פונט לחדש בעד חדר אחד בשכונת "רחובות" של הבוכרים בעירנו!

ובתשעה פונט אלה יש הזכות לדיד להשתמש בארבה כחלי החדר וזאתהום הרצפה עד מרומי הקרה וגם להביא בו הקינים כרפצו כען סוד, קביעת שמשיות ורקין הזנעיל והמספתות על חשבוננו ואם בעל נפש הוא, יש לו רשות לשלם את הוסף לספיע ואפילו בעד חדשים אחרים, וכל המרבה הרי זה משובד!

מספיים כי נאספו השנים" בכית-המודש שבמאה-שצרים ויסרו חברה אחת בשם "אילול", עפ"י הנופריקון: גאוי לדשע קאוי ל ש כ נר

ורמו לחדש של משך ודיווח בשנה זו...

***

סוף סוף עלה בידי ליוציא לכבוד פסח את הנליון הראשון ראשית אוני, מעהוני השבועי והמצויר — הסוף, שעליו בכבתי בכל העיונים, כידוע.

והעיקר, רבותי, הוא לאו דוקא ספוח יפה ושירה חדשה ככו למשל האידיליאה האחרונה "יובל הענלונים" של שמניבין בשבועון של הסיעה"צ א"א ציורים...מודעה 1 וציורים, זוהי מין סחורה שאפשר להשיג אצלנו בנגל—סמש כמשהיל בינרא מחלכא: המונות אחרות מ"אנדתי" שזנינו לראות במודעות על כל כהלי ירושלם, וכיחוד המונה בלפור מ"הארץ" עם להדפס גם את המונות עריכה איה נגיון הבא של "הכוח" היתה גם המונתי צרודה בצרור התיים"...

קבלתי בשביע זה את חוברת היובל של "השלח" ולאחר שעיינתי בה קצת מצאתי על השער שג'אה קטנה: במקום י"ל בירושלם צריך לכתב — באודיסאו

עז מות